

Doi No:
10.70431/UHAMAD.2025.15

Araştırma Makalesi
Research Article

Atf/Citation

Ege, S. S. (2026). J. S. Bach'ın viyolonsel sütilerine ait edisyonların kronolojik incelenmesi. *Uluslararası Hisarlı Ahmet Müzik Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 1-10.

J. S. BACH'IN VİYOLONSEL SÜİTLERİNE AİT EDİSYONLARIN KRONOLOJİK İNCELENMESİ

Sezgi Sevi EGE¹

ÖZ: Barok Dönem bestecisi Johann Sebastian Bach'ın Altı Viyolonsel Sütine (BWV 1007–1012) ait el yazmalarının günümüze ulaşmamış olması sebebiyle tarihsel süreçte editörlerin üzerinde çalışarak hazırladıkları, çello için yazılmış Altı Süt'e ait edisyonlar bulunmaktadır. Üretilen edisyonlar sadece çello repertuarına yönelik değil, aynı zamanda müzikoloji ve editörlük tarihi açısından da benzersiz bir yere sahiptir. Orijinal el yazmasının olmaması sebebiyle müzikolojik açıdan “metin otoritesi” sorunu yaratmış ve her editör, kendi döneminin estetik anlayışı ve çalgısal gereksinimleri doğrultusunda eseri yeniden yorumlamıştır. Bu makalede, Bach'ın çello için yazdığı Altı Süt'e ait çeşitli edisyonlar kronolojik olarak sıralanmış ve literatürde bu edisyonların nasıl kategorize edildiklerine ait bilgilere yer verilmiştir. Araştırmada, “Dönemsel olarak farklı editörlerin farklı edisyonlarına ilişkin kategorik özellikler nelerdir?” sorusu problem durumu olarak ele alınmıştır. Bu anlamda problem durumuna ilişkin nitel verilere literatür tarama yöntemiyle ulaşılmış; yaygın olarak bilinen Editio Musica Budapest, Salabert, Bärenreiter, G. Henle Verlag, Werner Icking Music Archiv, Durand, Peters, Breitkopf, Steingraeber, H. A. Probst, Janet Cotelle, Anna Magdalena, Johann Kellner ve J. H. Westphale gibi edisyonların yanı sıra Anna Magdalena'dan günümüze kadar üretilen edisyonlar kronolojik olarak sıralanmıştır. Edisyonların, erişilen kaynaklar doğrultusunda yüze yakın olduğu tespit edilmiş, ancak notasyon incelemeleri erişime açık edisyonların sınırlılığı dâhilinde yapılmıştır. İncelenen edisyonlara ilişkin oluşturulan kronolojik sıralamaya ve kategorik olarak açıklamalara yer verilmiştir. Bulgular betimsel olarak açıklanmıştır. Notasyona ilişkin incelemeler sonucunda dönemsel olarak edisyonlardaki sol el pozisyonları ve sağ el yay teknikleri, yay yönleri, artikülasyonlar, süslemeler ve parmak numaralarının farklı yazımları açısından çeşitliliği dikkat çekmektedir. Her yeni edisyonun, yalnızca bir “metin düzeltilmesi” değil, aynı zamanda döneminin çalgı kültürünü, yorum anlayışını ve müzik estetiğini yansıtan bir belge niteliği taşıdığı düşünülmektedir. Bu durum, Bach Sütleri'nin sürekli yeniden keşfedilen, tarihsel olarak katmanlı bir müzikal metin olmasını sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler: Johann Sebastian Bach, Viyolonsel, Süt, Edisyon

CHRONOLOGICAL REVIEW OF EDITIONS OF J. S. BACH'S CELLO SUITES

ABSTRACT: Because the autograph manuscripts of Johann Sebastian Bach's Six Suites for Violoncello Solo (BWV 1007–1012) from the Baroque period have not survived, numerous editors throughout history have prepared critical and performing editions of these works. The resulting editions occupy a distinctive position not only within the violoncello repertoire but also in the broader contexts of musicology and editorial history. The absence of Bach's autograph has given rise to a musicological issue concerning textual authority, and each editor, guided by the aesthetic principles and instrumental practices of his or her own era, has reinterpreted and rearticulated the work. This study presents a chronological survey of the principal editions of Bach's Cello Suites and discusses how these editions have been categorized in the scholarly literature. The central research question is: “What are the categorical characteristics of different editions prepared by editors from various historical periods?” Qualitative data addressing this question were obtained through a literature review. In addition

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Devlet Konservatuarı, Afyonkarahisar, Türkiye, e-mail: seviage@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0003-2734-0569

to the well-known editions by Editio Musica Budapest, Salabert, Bärenreiter, G. Henle Verlag, Werner Icking Music Archive, Durand, Peters, Breitkopf, Steingraeber, H. A. Probst, Janet Cotelle, Anna Magdalena, Johann Kellner, and J. H. Westphale, the study also includes a chronological listing of editions produced from Anna Magdalena's manuscript copy to the present day. Approximately one hundred editions have been identified; however, detailed notational analyses were limited to those editions currently accessible. The study provides a chronological framework and categorical descriptions of the examined sources, with findings presented in a descriptive manner. Comparative notational analyses reveal significant diversity among editions in terms of left-hand fingerings and positions, right-hand bowings, articulation marks, ornamentation, and phrasing. Each new edition represents not merely a textual emendation but also a document reflecting the instrumental culture, performance practice, and aesthetic values of its own period. Consequently, Bach's Cello Suites may be regarded as a continually rediscovered, historically stratified musical text.

Keywords: Johann Sebastian Bach, Violoncello, Suite, Edition

GİRİŞ

Barok Dönem bestecisi Johann Sebastian Bach'ın (1685-1750) viyolonsel için yazdığı altı süit, yaylı çalgılar literatürünün en önemli yapıtları arasında yer almaktadır. Ancak bu eserlere ait orijinal el yazmaları günümüze ulaşmamıştır. Dolayısıyla, icracılar farklı kopyalara ve editör düzenlemelerine dayanarak yorum geliştirmektedirler. Bu bağlamda "edisyon" kavramı, yalnızca notaların yazımıyla sınırlı değildir. Editörler, bestecilerin müzik fikirleriyle ilgili melodik, ritmik ve armonik olmak üzere müzikal unsurları nasıl kullandıklarına ilişkin bilgi ve öngörülerine eserlerini ele aldıkları, dolayısıyla eserlerin yorum, teknik yönlendirme ve dönem estetiğiyle doğrudan ilişkili olduğundan edisyon kavramı müzik eserlerinde bu şekilde ifade edilmektedir. Bu araştırma Bach'ın 6 süitinden biri olan 1. Süit ile sınırlandırılmıştır. 1. Süitin Prelüd ve Allemande bölümlerinde sıklıkla edisyonlar arasında görülen farklı yay işaretleri ve parmak numaraları dikkat çekici bulunmaktadır. Edisyonlardaki bu çeşitlilik editörlerin farklı dönemlerde farklı müzik anlayışlarında olmalarıyla ilintili bulunmaktadır. Diğer yandan bu değişikliklerin, hem sağ elin yay kontrolü hem de sol elin pozisyon seçiminde farklı icra karakterleri yarattığı düşünülmektedir.

Altı Viyolonsel Süitinin orijinal el yazmalarının kayıp olması zaman içerisinde bu eserlerin tanınması için tekrar yazılmasıyla farklı yorumlama teknikleri ortaya çıkmıştır. 20. Yüzyıla kadar unutulmaya yüz tutan bu süitler, Pablo Casals tarafından tekrar gündeme getirilerek dinleyicinin ilgisini çekmeyi başarmış ve çağdaş icracıların repertuvarında yerini almıştır.

Araştırmada yer alan nitel verilere literatür taraması ile erişim sağlanmış, elde edilen farklı edisyonlara ait veriler incelenerek betimsel analiz yöntemiyle açıklanmıştır. Konunun kavramsal içeriğine yönelik Süit formu, J. S. Bach'ın kısaca hayatı ve Altı Viyolonsel Süitine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Bulgular kısmında 1. Süite ilişkin 18 farklı edisyon karşılaştırmalı olarak incelenmiş ve analizleri açıklanmıştır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırmada yer alan nitel verilere literatür tarama yöntemi ile erişim sağlanmıştır. Edisyonlar, kronolojik, kategorik, teknik ve müzikal farklılıklar başlıkları altında düzenlenmiş ve bulgular açıklanmıştır. Ayrıca, bazı icra kayıtları (Casals, Rostropovich, Isserlis, Queyras) edisyon farklarının uygulamadaki etkisini göstermek amacıyla gözlemsel olarak da değerlendirilmiştir.

Çalışma Grubu/ Evren- Örneklem

Araştırmanın çalışma evreni, Bach'ın Altı Viyolonsel Süitine ait bilinen tüm edisyonlarla ilgili müzikolojik literatürden oluşmakta; örnekleme ise erişilebilir ve tarihsel olarak niteliği yüksek, seçilmiş edisyonları içermektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, belge tarama yöntemiyle, kavramsal içeriğe yönelik yayımlanmış kitaplar, tezler ve makalelerle, internet üzerinden erişilen yayımlanmış diğer yazılı kaynaklar incelenerek toplanmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada elde edilen veriler, betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiş, edisyonlar arasındaki farklılıklar kronolojik, kategorik, teknik ve müzikal olarak analiz edilmiştir. Betimsel analiz, araştırmada elde edilen bulguların, araştırma konusuyla ilgili önceden belirlenen ve açıklanan kavramsal içeriğe göre düzenlenerek anlaşılır biçimde yorumlanmasıdır. Betimsel analiz yöntemiyle, bulgular arasında neden-sonuç ilişkisi kurulabilir

ve araştırma konusunun tematik çerçevesine göre olgular karşılaştırılabilir. Bu doğrultuda araştırmacı analizlerin sonucuna bağlı olarak ileriye dönük tahminini yorumlarda da bulunabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2021:243-244).

BULGULAR

1. SÜİT FORMU

1600'lü yılların ikinci yarısından itibaren viol çalgısı yerini kemana bırakmaya başlamış, ancak dönemin bestecileri viyol için eserler üretmeye devam etmişlerdir. Çalgılardaki değişimlerle ortaya çıkan yeni tınlar, bestecilerin yeni formlarda eser üretmelerinin zeminini oluşturduğu anlaşılmaktadır. Bu dönemde ön plana çıkan formlardan biri olan konçertonun yanı sıra suit formunun rolü de büyüktür. Süit formu, kökeni ortaçağ dönemi halk danslarına dayanmaktadır; aynı tonda birçok karakteristik özelliğe sahip, çeşitli dans parçalarının birbiri ardına sıralanmasından oluşmuştur. Süit formu çalgısal müzik formlarının en eski kavramlarından biri olarak kabul edilmektedir. Dönemin suit eserleri ülkelere göre farklılık göstermekte ve 16. Yüzyıldan itibaren lavta ve klavsen müziği olarak bilinmiştir. Zamanla belirli bir form düzenine kavuşan Süit formu senfoni formunun zeminini hazırlamıştır. Sonat formu ile ilişkilendirilerek Klaisik sonata formu değil daha çok Barok sonra formu yapısıyla doğrudan ilişkili bir form olarak bilinmektedir. İtalyanca "Sonata da camera", Almanca "Partita", Fransızca "Ordre" olarak kullanılan kelimeler suit anlamını taşımaktadır. Temelde aynı yapıya sahip olan süitler ülkelere göre farklılık göstermektedir (Hodeir, 2007: 95).

2. J. S. BACH VE 6 VİYOLONSEL SÜİTİ

Barok dönemde (1570-1750) Alman besteci ve org sanatçısı olarak müzik tarihinde önemli bir yeri olan Johann Sebastian Bach, 1685 yılında 21 Mart'ta Eisenach'ta doğmuş ve 1750 yılında 28 Temmuz'da Leipzig'te ölmüştür. Müzisyen bir aile sahip olan J. S. Bach aile büyüklerinden müzik eğitimi almış, önce yaylı ve nefesli çalgıların icrasına hakim olmuştur. Hayatını müzik üretimlerine ve icralarına adayan J. S. Bach, kilise orgcusu, saray orgcusu, saray bestecisi ve orchestra şefi olduğu müzik işlerini yürütmüş aynı zamanda müzikteki yeni melodik ve armonik unsurlarla ilgili araştırmalar yapmıştır. Bach, kökleri Hollanda ve ortaçağ polifonisine kadar uzanan gelenekler ile barok dönemin duygu ve duyarlılığını koruyarak, büyük bir bağlılık ve emekle, öğretme ve öğrenme isteğiyle dolu bir hayat yaşayarak sanatını icra etmiştir. 1721'de Anna Magdalena ile evlilikleri olmuş ve doğan çocuklarının geleceği konusunda yeni bir planlı hayata geçiş yapmıştır. 1717-1723 yılları arasında kilise müziği, dünyevi yaklaşımlarla envansiyonlar, süitler, sonatlar, partitalar, konçertolar, kantatlar ve uvertürlerle dolugeçmiş, hatta 1740 a kadar en verimli yıllarını yaşamıştır (Michels&Vogel, 2015:329).

Viyolonsel için yazdığı 6 süit eserini bu yıllarda tamamlamış ancak el yazmaları günümüze ulaşmamıştır. Yine de 1721'de evlendiği eşi Anna Magdalena, Bach' a ait eserlerin yeni edisyonu konusunda emek vermiş ve günümüzde onun edisyonları eserleri hakkında en yakın ifadeleri sunduğu düşünülmektedir. Bach'ın dönemin çalışma şartlarının zorluklarına rağmen müzisyen kimliğine ait araştırma ve yeni keşifler yapma istediğini köreltmediği ve Barok dönemin en bilinen bestecilerinden biri olarak, müzikte keşiflere yolculuğu aşılıyarak yeni nesil müzisyenlere kapı açtığı bilinmektedir.

20.yüzyılın başlarına kadar Bach'ın viyolonsel için yazdığı 6 süit solistlerin ve dinleyicilerin pek ilgisini çekmemekteydi ve bu duruma sebep piyanonun altın çağını yaşaması olarak değerlendirilmektedir. Viyolonsel sanatçısı Pablo Casals sayesinde kısa zamanda tekrar gündeme getirilen süitler ile Bach'ın birçok keman ve solo viyolonsel için yazdığı eserler hak ettiği ilgiyi 20. Yüzyıldan itibaren gördüğü anlaşılmaktadır (Büke&Sonakın, 2021:408).

Müzik tarihçisi Hans Eppstein solo viyolonsel için altı suit içinde ilk bestelenen örneğin büyük olasılıkla BWV 1011 Do minor V. Süit olduğunu öne sürüyor. Eppstein'e göre Bach İngiliz süitleri ile büyük yapısal benzerlik gösteren bu ilk örneğin ardından viyolonsel için bestelediği solo süitlerin de aynı yapıya büyük ölçüde sadık kalarak altıya tamamlamış ve ilk yazdığı örneği dizinin 5.si olarak düşünmüştür. Süitler 1'den 6'ya kadar sırasıyla Sol Majör, Re minör, Do Majör, Mi Major, Do minor ve Re Major tonlarında yazılmıştır. Tüm süitlerdeki dans parçaları sıralaması Prelüd, Allamande, Courante, Sarabande, Minuet (bu bölümde Bouree ve Gavotte bölümler olarak da yer alır), Gigue şeklinde tasarlanmıştır (Büke&Sonakın, 2021:409).

Süitte yer alan dansların yapısı iki bölümlü oluşturulmuş; birinci bölümde, major tondaki bölümler tonun dominant tonunda bitmekte veya minör ise ilgili Majör'ünde bitmektedir. İkinci bölüm, dominant tondan esas tona dönüşü kapsar. Her iki bölüm de tekrarlı yazılmıştır (Çelebioğlu, 1986: 32).

"Solo viyolonsel için bu süitler Bach'ın mimari yapısındaki kesin ustalığı ortaya koyar. Süitlerin açıkça ahenklendirilmiş melodileri, ancak büyük bir ustanın zengin renklerle bezenmiş bir tablosunun etkileyiciliğiyle

karşılaştırılabilir. Johann Sebastian Bach viyolonsel sütünlerinin solo viyolonsel literatürüne olan yoğun ve eşsiz katkısının ayrıcalıklı konumda olduğundan şüphe edilemez.” (Karakelle, 2006: 45)

Prelüd

Pré-lude, “pre” kelime anlamıyla önce veya ilk manasını içerir ve “çalmadan önce” anlamına gelmektedir. Prelüd, niteliğiyle, kendinden sonraki parçanın tonalitesini hazırlamak ve tonal duyuguyu kabul ettirmek amacıyla yazılmaktadır. Prelüdün yapısında genellikle bütün parça boyunca tekrar eden kısa ve ritmik bir melodik motif/motifler üzerine kurulduğu gözlemlenmektedir (Dandelot, 2001: 23).

Allemande

16. yüzyılın başında ortaya çıkan Allemande dans müziği, Almanya’da Teutschertanz veya Dantz adıyla, İtalya’da ise Bal todescho, Bal francese ve Tedesco adıyla bilinmektedir. İki zamanlı, iki veya üç cümleden oluşan bu bölüm aslında Prelüd ile başlanmayan sütünlerde ilk dans müziği olarak da kullanılmıştır. Alman kökenli en eski dans müziği olarak bilinen Allemande hakkında, Thoinot Arbeau “belli bir ağırlıkta olan düz bir dans müziği” olarak nitelemiştir (Ersoy,2006: 21-22).

Courante

Fransızca Courir (koşmak) kelimesinden türetilmiş, 1515 yılı dolaylarında Paris’te ortaya çıkmıştır. Courante, sütün üçüncü bölümünde yer alır; üç zamanlı, hızlı tempolu bir dans türüdür (Karakelle, 2006: 28). 17. yüzyıl ortalarında gelişimini tamamlamıştır ve XIV. Louis zamanında Fransa saraylarında popüler bir dans müziği olarak kullanılmıştır (Ersoy, 2006: 24).

Sarabande

Kökeni İspanyol ve Yeni Dünya halk danslarına dayanan, üç vuruşlu, ağır yürüyüşte bir dans türü olarak bilinmektedir. 16. Yüzyılda gitar eşliğinde yapılan dasların ifadesi erotizmi çağrıştırdığı düşüncesiyle kilise tarafından yasaklansa da 1618 yılında İspanya ve Fransa saraylarında soylular tarafından benimsenmiştir (Ersoy, 2006: 33).

Menuet

17. ve 18. yüzyıllarda Fransa saraylarında soyluluğun ve zarafetin sembolü olarak görülmüş olsa da bu dans müziği türü ilk önce Barok dönemde suit formu içerisinde yer alan bir bölüm olarak kullanılmıştır. Biçimsel olarak A-B-A olup, B bölümünde üç çalgı için bestelenmiş oda müziği eseri anlamına gelen Trio bölümü yer almaktadır ve C-D-C yapısıyla bütünlük taşımaktadır (Ersoy, 2006: 41-42).

Say (1995: 209), Menuet’i “3/4’lük ağır tempoda ve zarif adımlı, incelikli, yumuşak bir dans” olarak tanımlamaktadır.

Bourree

Bourrée, V. yüzyılda halk dansı olarak bilinen daha sonraları 17. yüzyılda Fransız soylularının, sade ritmi, yumuşak melodileri ve basit armonisiyle gözde bir saray dansı konumuna gelmiştir. Genellikle iki sekizlik veya bir dördlük notadan oluşan bir auktakt ile dört zamanlı, hızlı tempolu bir danstır. Bourrée’ler için 2 ya da Sebare sembolü kullanılır ve çok azında 2/4’lük ölçü işareti görülmektedir. Bu durumda vuruş değeri doğal olarak dördlük nota şeklinde oluşmaktadır (Ersoy, 2006: 55).

Gavotte

“Karakteri zarif, neşeli ve narin’dir. Temposu orta hızdadır ve iki ağır vuruş içinde yani iki adet ikilik nota ile hareket eder. Cümleler genelde dört ölçüden meydana gelir. Sütün formunda Musette’den önce ve Sarabande’dan sonra yer almıştır. Ritmik motifler içerir ve senkop kullanılmaz. Gavotte dans ritmi, dört ölçüde sekiz vuruşlu bir dans ritmidir ve 4+4 şeklinde ikiye ayrılır. Cümleler eşit uzunluktadır. Vuruşların gruplaması, iki ölçüyü kapsayan ikili birimlerdir. Bu cümlecikler ortadan ikiye ayrıldığı için (4. vuruştan sonra) “soru” ve “cevap” veya “bildirim” ve “karşı bildirim” olarak tanımlanabilir.” (Ersoy, 2006: 60)

Gigue

“Eski bir İrlanda ve İskoç dansı olan gigue, 1635’de Fransa’da bir saray dansına dönüşmüş, kısa sürede sütün formunun içinde bir bölüm olarak yer almıştır. Fransızca giger: “sıçramak” anlamına gelen sözcük, İngilizce jig, İtalyanca giga terimleriyle karşılanır.” (Say, 2005: 659) “Temposu hızlıdır, ölçü olarak 3/8, 6/8, 12/8, 12/6, C ve Sabare olarak yazılır. Metrik yapı bakımından Johann Sebastian Bach’ın (1685-1750) Gigue’leri üç’e ayrılır. Fransız Gigue, Giga I ve Giga II.” (Ersoy, 2006: 65)

3. Kronolojik Edisyon Çeşitleri

Kıran’ın (2012) “J. S. Bach’ın Viyolonsel Sütünlerinin Yorumlarında Farklı Edisyonların Etkileri” adlı sanatta yeterlik tezinde yapmış olduğu incelemeler sonucunda kronolojik olarak hazırladığı tabloda 1720-2000 yıllarını kapsayan edisyonlara ilişkin veriler aşağıda açıklanmıştır. 2008 (www.barenreiter.us) ve 2018 (www.breitkopf.us) yıllarına ait edisyonlar eklenmiştir.

- 1720-1726: Johann Sebastian Bach'ın viyolonsel sitlerini yazdığı ya da yazmaya başladığı tahmin edilen tarihlerdir. Sitlerin orijinaleri kayıptır.
- 1726: Johann Peter Kellner'in el yazmaları. J. P. Kellner, J. S. Bach'ın öğrencisidir; aynı zamanda o dönemde yaşamış önemli bir koleksiyoncudur.
- 1727-1731: Anna Magdalena Bach'ın el yazmaları.
- 1750-1800: Johann Heinrich Westphal'ın el yazmaları. Aynı zamanda anonim "C" olarak adlandırılmaktadır. Bu el yazmasının iki anonim kopist tarafından kaleme alındığı ve ikinci kopistin 3. Süitin ilk Bourrée'sinin ortalarına doğru kopyalamaya başladığı düşünülmektedir. J. H. Westphal'da o dönemde yaşamış önemli bir koleksiyoncudur. Bu kopyada A. M. Bach ve J. P. Kellner el yazmalarında bulunmayan birçok süsleme mevcuttur.
- 1775-1800: "D" olarak adlandırılan, bilinmeyen yazarın el yazmaları. A. M. Bach ve J. P. Kellner el yazmalarında bulunmayan birçok süsleme mevcuttur.
- 1720-1850: Bu tarihler arasında yukarıda bahsedilen dört el yazması dışında birçok kayıp el yazması olduğu düşünülmektedir.
- 1824-1825: Basılan ilk edisyon olarak adlandırılır. Editörü bilinmemektedir fakat M. Norblin olduğu düşünülmektedir. Yayıncı: Janet de Cotellet. Basım yeri: Paris.
- 1825: Editör: Friedrich Dotzauer. Yayıncı: H. A. Probst. Basım yeri: Leipzig.
Dotzauer'in edisyonu 130 yılı aşkın dikkate değer bir süre boyunca yayınlanmıştır. Aşağıda bu edisyonun tekrar baskılarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.
- 1826 Editör: Friedrich Dotzauer. Yayıncı: Breitkopf. Basım yeri: Leipzig.
- 1831 Editör: Friedrich Dotzauer. Yayıncı: Kistner. Basım yeri: Leipzig.
- 1890 Editör: Friedrich Dotzauer. Yayıncı: Breitkopf. Basım yeri: Leipzig.
- 1896 Editör: Friedrich Dotzauer. Yayıncı: Breitkopf. Basım yeri: Leipzig.
- 1916 Editör: Guiseppe Magrini-Friedrich Dotzauer. Yayıncı: Ricordi. Basım yeri: Milano.
- 1956 Editör: Walter Schulz-Friedrich Dotzauer. Yeni Edisyon. Yayıncı: Pro Musica. Basım yeri: Leipzig.
- 1827 Editör: Bilinmeyen editör. Yayıncı: Richter. Basım yeri: Petersburg.
- 1866 Editör: Friedrich Grützmacher. Yayıncı: Peters. Basım yeri: Leipzig.
Aşağıda bu edisyonun tekrar baskılarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.
- 1885 Editör: Friedrich Gruetzmaher. Konser Versiyonu. Yayıncı: Peters. Basım yeri: Leipzig.
- 1900 Editör: Friedrich Gruetzmaher. Konser Versiyonu 2. Baskı. Yayıncı: Peters. Basım yeri: Leipzig.
- 1879 Editör: Alfred Doerffel (Bach Gesellschaft). Yayıncı: Breitkopf. Basım yeri: Leipzig.
- 1888 Editör: Alwin Schroeder. Yayıncı: Kistner. Basım yeri: Leipzig. 1897
- Editör: Norbert Salter. Yayıncı: Simrock. Basım yeri: Berlin.
- 1898 Editör: Robert Hausmann. Yayıncı: Steingraeber. Basım yeri: Leipzig.
Aşağıda bu edisyonun tekrar baskılarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.
- 1935 Editör: Walter Schulz. W. Schulz tarafından yeniden düzenlenen R. Hausmann edisyonu. Yayıncı: Steingraeber. Basım yeri: Leipzig.
- 1900 Editör: Julius Loeb. Yayıncı: Constallat. Basım yeri: Paris.
Aşağıda bu edisyonun tekrar baskılarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.
- 1923 Editör: Julius Loeb. Yeni edisyon. Yayıncı: Constallat. Basım yeri: Paris.
- 1900 Editör: Julius Klengel. Yayıncı: Breitkopf. Basım yeri: Leipzig.
Aşağıda bu edisyonun tekrar baskılarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.
- 1953 Editör: Julius Klengel. Yeni baskı. Yayıncı: Breitkopf. Basım yeri: Leipzig.
- 1907 Editör: Jacques van Lier. Yayıncı: Universal Edition. Basım yeri: Viyana.
- 1907 Editör: Wilhelm Jeral. Yayıncı: Universal Edition. Basım yeri: Viyana.
- 1911 Editör: Hugo Becker. Yayıncı: Peters. Basım yeri: Leipzig.
Aşağıda bu edisyonun tekrar baskılarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

- 1946 Tekrar baskı. Yayıncı: IMC. Basım yeri: New York. 1953 Tekrar baskı. Yayıncı: Peters. Basım yeri: Leipzig. 19? Tekrar baskı. Yayıncı: Peters. Basım yeri: New York.
- 1914 Editör: Evgueni Maigren. Yayıncı: Jurgenson. Basım yeri: Moskova.
- 1918 Editör: Fernand Pollain. Yayıncı: Durand. Basım yeri: Paris.
- 1918 Editör: Joseph Malkin. Yayıncı: Fischer. Basım yeri: New York.
- 1919 Editör: Percy Such. Yayıncı: Augener. Basım yeri: Londra.
- 1920 Editör: Cornelius Liegeois. Yayıncı: Lemoine. Basım yeri: Paris.
- 1920 Editör: Paul Bazelaire. Yayıncı: Max Eschig. Basım yeri: Paris.
- **Aşağıda bu edisyonun tekrar baskılarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.**
- 1933 Editör: Paul Bazelaire. Düzeltilen 2. Baskı. Yayıncı: Max Eschig. Basım yeri: Paris.
- 1921 Editör: Paul Kurth. Yayıncı: Drei Masken. Basım yeri: Viyana.
- 1923 Editör: Luigi Forino. Yayıncı: Ricordi. Basım yeri: Milano.
- 1928 Editör: Wilhelm Jeral. Yayıncı: Muztorg. Basım yeri: Moskova.
- 1929 Editör: Diran Alexanian. Yayıncı: Salabert. Basım yeri: Paris. Bu edisyon, halen tüm dünyada kullanımı yaygın olan analitik bir edisyondur.
- 1939 Editör: Frits Gaillard. Yayıncı: Schirmer. Basım yeri: New York.
- 1941 Editör: Enrico Mainardi. Yayıncı: Schott. Basım yeri: Mainz.
- **Aşağıda bu edisyonun tekrar baskılarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.**
- 1966 Editör: Enrico Mainardi. Düzeltilen yeni baskı. Yayıncı: Schott. Basım yeri: Mainz.
- 1944 Editör: Paul Gruemmer. Yayıncı: Doblinger. Basım yeri: Viyana.
- 1947 Editör: Semon Kosulupov. Yayıncı: Muzgiz. Basım yeri: Moskova.
- 1950 Bach Gesellschaft Edisyonu. Tekrar baskı. Yayıncı: Lea Pocket Score. Basım yeri: New York.
- **Aşağıda bu edisyonun tekrar baskılarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.**
- 1988 Bach Gesellschaft. Yayıncı: Dover. Basım yeri: New York.
- 1950 Editör: August Wenzinger. Yayıncı: Bärenreiter Basım yeri: Basel. Bu edisyon Anna Magdalena Bach el yazmalarına dayanmaktadır. Orijinal el yazmasında bulunmayan ve bu edisyona eklenen her şey işaretlerle belirtilmiştir. Değiştirilen bağlar kesik çizgilerle işaret edilmiş, eklenen dinamikler parantez içinde gösterilmiş ve düzeltilen notalar dipnotlandırılmıştır.
- 1953 Editör: J. Ebner. Yayıncı: Hug. Basım yeri: Zürih.
- 1954 Editör: Gino Franzescioni. Yayıncı: Suvini. Basım yeri: Milano
- 1957 Editör: Alexander Stogorsky. Yayıncı: Muzgiz. Basım yeri: Moskova. Buedisyon Anna Magdalena Bach el yazmalarının bir kopyasını içermektedir.
- 1957 Editör: Richard Sturzenegger. Sadece 4-5 ve 6 numaralı sütleri içermektedir. Yayıncı: Reinhardt. Basım yeri: Münih/Basel.
- 1958 Editör: Kazimierz Wilkomirski. Yayıncı: PVVM. Basım yeri: Krakov.
- **Aşağıda bu edisyonun tekrar baskılarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.**
- 1962 Editör: Kazimierz Wilkomirski. Yayıncı: PVVM. Basım yeri: Krakov.
- 1964 Editör: Kazimierz Wilkomirski. Yayıncı: PVVM. Basım yeri: Krakov.
- 1967 Editör: Kazimierz Wilkomirski. Yayıncı: PVVM. Basım yeri: Krakov.
- 1972 Editör: Kazimierz Wilkomirski. Düzeltilmiş yeni baskı. Yayıncı: PVVM. Basım yeri: Krakov.
- 1963 Editörler: Lieff Rosanoff-Marie Rosanoff. Yayıncı: Galaxy. Basım yeri: New York.
- 1964 Editör: Dimitry Markevtch. Yayıncı: Presser. Basım yeri: Bryn. Bu edisyon A. M. Bach, J. P. Kellner ve J. H. Westphal el yazmalarına dayanan bir edisyondur. Edisyonda oldukça bilgilendirici nitelikte bir önsöz vardır. Aynı zamanda bu edisyon J. S. Bach Viyolonsel Sütlerine ilişkin yapılan araştırmalardan bazılarını da içermektedir.
- **Aşağıda bu edisyonun tekrar baskılarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.**
- 1985 Editör: Dimitry Markevtch. Düzeltilmiş baskı. Yayıncı: Presser. Basım yeri: Bryn.
- 1965 Editör: Paul Rubart. Yayıncı: Peters. Basım yeri: Leipzig
- 1966 Editör: Paul Tortellier. Yayıncı: Augener. Basım yeri: Londra.
- **Aşağıda bu edisyonun tekrar baskılarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.**

- 1983 Editör: Paul Tortellier. Yeni baskı. Yayıncı: Stainer. Basım yeri: Londra.
- 1968 Editör: Giuseppe Selmi. Yayıncı: Carisch. Basım yeri: Milano.
- 1970 Editör: Daniel Vandersall. Yayıncı: Vandersall. Basım yeri: New Jersey. Bağ içermeyen bir edisyondur.
- 1971 Editör: Janos Starker. Yayıncı: Southern. Basım yeri: New York.
- **Aşağıda bu edisyonun tekrar baskılarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.**
- Editör: Janos Starker. Yayıncı: Peer International Corporation. Basım yeri: New York/Hamburg.
- 1972 Editör: Pierre Fournier. Yayıncı: IMV. Basım yeri: New York. 1974 Editör: Eugen Eicher. Yayıncı: Volkwein. Basım yeri: Pittsburg. 1978 Editör: George Pratt. Yayıncı: Stainer. Basım yeri: Londra.
- 1981 Editör: Jaqueline Du Pre. Yayıncı: Hansen. Basım yeri: Kopenhag.
- 1982 Editör: Maurice Gendron. Yayıncı: Zen-On. Basım yeri: Tokyo.
- 1984 Editörler: Marcel Bitsch-Klaus Heitz. Yayıncı: Leduc. Basım yeri: Paris.
- 1984 Editör: Edmund Kurtz. Yayıncı: IMC. Basım yeri: New York. Bu edisyon Anna Magdalena Bach el yazmalarının bir kopyasını içermektedir.
- 1985 Editör: Bruno Vitale. Yayıncı: Curci. Basım yeri: Milano.
- 1986 Editör: Pablo Casals (Madeleine Foley-D. Soyer-Ann Arbor). Yayıncı: Continental.
- 1986 Editör: A. Vlossov. Yayıncı: Muzgiz. Basım yeri: Moskova.
- 1987 Editör: Giambattista Valdetarro. Yayıncı: Zanibon. Basım yeri: Padova.
- 1988 Neue Bach Ausgabe (Editör: Hans Epstein). Yayıncı: Bärenreiter. Basım yeri: Kassel.
- **Aşağıda bu edisyonun tekrar baskılarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.**
- 1995 Neue Bach Ausgabe Volume VI/2 (Editör: Hans Epstein). Yayıncı: Bärenreiter. Basım yeri: Kassel.
- 1997 Editör: Werner Icking. Yayıncı: Werner Icking Music Archive (WIMA). Basım yeri: Siegburg.
- 2000 Editör: Egon Voss. Yayıncı: Henle Urtext. Basım yeri: Viyana.
- 2008: Editör: Kirsten Beiswenger, Yayıncı: Breitkopf.
- 2018: Editörler: Bettina Schwemer-Douglas Woodfull-Harris. Yayıncı: Bärenreiter. Basım yeri: Kassel.
- ? Editör: Thomas Mifune. Yayıncı: Edition Kunzelmann.
- ? Editör: Bilinmeyen editör. Yayıncı: Mistyetsvo Basım yeri: Kiev
- ? Editör: Ede Banda Yayıncı: Editio Musica Budapest Basım yeri: Budapeşte.

Araştırmada bu kadar çok edisyonun var olmasının nedenleri, orijinal el yazmalarının kayıp olması, dönemsel notalama pratiği ve yorum farklılıkları ile kaynak eleştirisi olarak ele alınmaktadır.

Bach'ın kendi el yazması günümüze ulaşmamıştır. Eser yalnızca dört farklı 18. yüzyıl kopyasından bilinmektedir: Anna Magdalena Bach (eşi), Johann Peter Kellner, A. Westphal ve anonim bir kopya. Bu kopyalar arasında bağ (slur), nüans, hatta nota değerleri bile farklılık gösterir. Bu nedenle editörlerin, hangi kaynağı esas alacaklarına göre farklı sonuçlara ulaşmış olabilecekleri düşünülmektedir.

18. yüzyılda bestecilerin dinamik, yay yönü veya parmak numarası gibi detaylara çoğunlukla notasyonda yer vermedikleri bilinmektedir. Bu nedenle Bach'ın metinleri, modern icra açısından eksik görünebilir. Editörlerin, boşlukları doldurmak veya çellistler için kolaylaştırmak amacıyla kendi işaretlemelerini ekledikleri anlaşılmaktadır.

19. yüzyıl edisyonlarının romantik tınıyı yansıttığı, 20. yüzyılın ortalarında ise tarihsel icra anlayışının yükseldiği görülmektedir. Bu farklı estetik yaklaşımların da edisyon çeşitliliğini artırdığı anlaşılmaktadır.

Editörlerin edisyon üretimlerinde metodolojik tercihlerinin farklılık gösterdiği; bazıları tek kaynağı esas alırken, bazılarının bütün kopyaları karşılaştırarak sentezleme yöneliminde olduğu gözlemlenmiştir. Bu yöntem farklılıkları da edisyonlar arasında belirgin değişimlere yol açmıştır.

4. Edisyon Kategorileri

Edisyonlardaki çeşitliliğin, yalnızca yazılı kaynak farklarından değil, aynı zamanda dönemsel icra geleneklerinden, pedagojik amaçlardan ve estetik yönelimlerden kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

Aşağıda, bu edisyonlar tarihsel, editöryal, kaynak-temelli ve işlevsel açılarından kategorize edilmiştir (cello.org; cellobello.org; barenreiter.us; henle.de; breitkopf.us).

Tablo 1. Tarihsel Kategoriler (Chronological Classification)

Dönem	Önemli Editörler	Özellikler
Erken Romantik (1820–1860)	Norblin, Dotzauer, Grützmacher	Romantik üsluba uyarlama; dinamik, bağ ve süsleme eklemeleri.
Geç Romantik – Erken Modern (1900–1930)	Becker, Alexanian	Analitik ve pedagojik baskılar; teknik rehberlik ön planda.
Tarihsel Bilinçli Dönem (1950–1980)	Wenzinger, Markevitch	El yazmalarına dayalı ilk Urtext benzeri baskılar.
Eleştirel Urtext Dönemi (1980–günümüz)	Eppstein, Voss, Beißwenger	Bilimsel kaynak eleştirisine dayalı, açıklamalı Urtext baskılar.

(https://www.cello.org/Newsletter/Reviews/bach_frei.htm)

5. Editöryal Yaklaşımına Göre Kategoriler

Romantik Performans Edisyonları: Eseri 19. yüzyıl estetiğine uyarlar; yoğun dinamikler, bağlar ve vibrato temelli yaylar eklenir (Grützmacher, 1860'lar).

Pedagojik Edisyonlar: Çello eğitimi için hazırlanmıştır; parmak numaraları, teknik açıklamalar içerir (Alexanian, 1929; Starker, 1971).

Urtext Edisyonları: Kaynaklara sadık, yorumsuz metinlerdir; hiçbir dinamik eklenmez (Wenzinger, 1950; Henle, 2000).

Eleştirel Urtext Edisyonları: Faksimile ekleri ve kritik aparat içerir; tüm versiyonlar karşılaştırılır (Beißwenger, 2008; Schwemer & Woodfull-Harris, 2018).

Yorumcu Edisyonlar: Editörün sanatsal vizyonunu yansıtır; detaylı nüans ve yay işaretleri bulunur (Casals, 1986; Fournier) (<https://cellobello.org/cello-blog/repertoire/a-survey-of-bach-suite-editions-1995/>).

Tablo 2. Kaynak Kullanımına Göre Kategoriler

Tür	Tanım	Örnek Edisyon
Tek Kaynaklı (Monographic)	Yalnızca bir el yazması temel alınır (çoğunlukla Anna Magdalena).	Wenzinger – Bärenreiter (1950)
Karşılaştırmalı (Comparative)	Birden çok kopya paralel incelenir, farklar analiz edilir.	Henle – Voss (2000)
Eleştirel (Critical Apparatus)	Varyantlar dipnotla belgelenir, bilimsel açıklamalar içerir.	Breitkopf – Beißwenger (2008)
Faksimile (Reproduction)	Kaynak el yazmalarının görsel kopyaları sunulur.	Bärenreiter – Schwemer & Woodfull-Harris (2018)

(<https://www.breitkopf.us/products/bach-6-cello-suites-bwv-1007-1012>),
(<https://www.barenreiter.us/products/bach-6-cello-suites-bwv-1007-1012->)

Tablo 3. İşlevsel Kategoriler

Kategori	Amaç	Kullanıcı Profili
Performans Baskısı	Konser ve icra amaçlı hazırlanmıştır.	Profesyonel çellistler
Pedagojik Baskı	Eğitim ve teknik çalışma için düzenlenmiştir.	Öğrenciler ve öğretmenler
Akademik Baskı	Araştırma ve kaynak karşılaştırması içindir.	Müzikologlar ve araştırmacılar

(<https://cellobello.org/cello-blog/repertoire/a-survey-of-bach-suite-editions-1995/>)

Bach'ın Viyolonsel Sütleri edisyonları, yalnızca notaların farklı okuma biçimleri değil, aynı zamanda farklı çağların müzikal anlayışlarını ve icra kültürlerini temsil etmektedir. Romantik edisyonlar eseri dönemin duygusal estetiğine adapte ederken, Urtext ve eleştirel baskılar tarihsel doğruluğu ön plana çıkarmıştır. Bu nedenle, bir edisyonu değerlendirirken hem kaynak temeline hem de dönemin yorum geleneğine dikkat etmek gerekir. Edisyonların çeşitliliği, eserin yeniden keşif sürecinin sürekliliğini ve Bach'ın müziğinin zamansız yorum potansiyelini yansıtmaktadır (cello.org; cellobello.org; henle.de; barenreiter.us; breilkopf.us).

Tablo 4. Edisyonlar Arasındaki Teknik ve Müzikal Farklılıklara Örnekler

Kategori	Açıklama	Örnek
Kaynak Seçimi	Hangi el yazmasının esas alındığıyla ilgili farklı okumalar yaratır.	Wenzinger – Anna Magdalena; Breilkopf – dört kopya.
Slur (Bağ) Kullanımı	Kaynaklar arasında farklı bağlar vardır; editör kararı belirleyicidir.	Becker uzun bağlar; Wenzinger kısa ve doğal bağlar.
Yay ve Parmak Numarası	Bazı edisyonlarda detaylı, bazılarında hiç yoktur.	Alexanian çok verir; Henle minimaldir.
Dinamikler	Barok dönemde yazılmadığından editörler ekler veya çıkarır.	Grützmacher p, f, cresc. ekler.
Skordatura (5. Süt)	A telinin G'ye indirilmesi farklı çözümler doğurur.	Becker normal akort; Wenzinger skordatura.
Çalgı Tipi (6. Süt)	Beş telli piccolo için mi modern çello için mi?	Breilkopf 'violoncello piccolo' notu düşer.
Editör Felsefesi	Yorumcuya alan bırakmak veya rehberlik etmek anlayışı.	Urtext baskılar alan bırakır; Casals-Alexanian rehberlik eder.

(<https://www.henle.de/Six-Suites-BWV-1007-1012-for-Violoncello-Solo/HN-666>)

(<https://www.breilkopf.us/products/bach-6-cello-suites-bwv-1007-1012>)

(<https://www.scribd.com/document/>)

a) Yay ve Artikülasyon Farklılıkları

Bärenreiter ve Henle gibi Urtext edisyonlarda dans karakterine uygun kısa yaylar tercih edilirken, Salabert ve Durand gibi romantik kökenli edisyonlarda daha uzun bağlar ve legato eğilimi gözlenmiştir (<https://www.scribd.com/document>).

b) Sol El Teknikleri ve Pozisyon Kullanımı

Probst ve Peters edisyonlarında parmak numaraları, el pozisyonlarını sık değiştirmemek üzerine kuruludur. Breilkopf edisyonunda ise teknik zorluk pahasına melodik sürekliliği koruyan geçişler önerilmiştir. Anna Magdalena ve Kellner kopyalarında parmak numarası veya yay işareti bulunmaması, icracıya daha geniş yorum özgürlüğü tanımaktadır (<https://www.scribd.com/document>).

c) Süsleme İşaretleri ve Dönemsel Uygulamalar

Süslemelerde özellikle Allemande bölümünde trill işaretlerinin yer aldığı edisyonlar (örneğin Salabert) ile sade Urtext baskılar arasında belirgin farklar vardır. Tarihsel icra anlayışında bu süslemelerin doğaçlama uygulanması önerilmektedir (<https://www.scribd.com/document>).

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Edisyon farklarının icra pratiği üzerindeki etkileri, yalnızca teknik bir mesele değil, aynı zamanda müzikal anlatımın estetik yönünü belirlemektedir. Romantik performans edisyonlarında editörlerin müzikal ifadeyi güçlendirmek için yay yönlerini değiştirdiği, modern Urtext edisyonlarda ise Bach'ın dönemine uygun sade bir yaklaşımı benimsediği anlaşılmaktadır. Bu durumda, icracının hangi estetik anlayışı benimsediğine göre yorum farklılıkları ortaya çıkmaktadır. Sağ elin yayı kullanım teknikleri, sol elin pozisyon değişimleriyle birleştiğinde edisyonun yönlendirici etkisi açıkça ortaya çıkmaktadır.

Bu çalışma, J. S. Bach'ın Viyolonsel Sütleri'nde farklı edisyonların, yorumun teknik ve estetik boyutlarını doğrudan etkilediğini ortaya koymuştur. Edisyon farkları; yay yönleri, parmak numaraları ve artikülasyon tercihlerinde somut biçimde gözlenmiştir. Ancak icracının dönemsel bilgi birikimi ve kişisel estetik tercihi, bu farkların müzikal sonuçlarını belirleyen temel etmendir. Gelecekteki araştırmalar, esere ilişkin daha ayrıntılı analizlerin yapılmasıyla edisyon farklarının bütüncül etkisini ortaya koyabilir.

Araştırma sonuçları, edisyonlar arasındaki nüansların yorumcu üzerinde doğrudan etkili olduğunu, ancak icracının dönemin estetik anlayışına ve kişisel çalgı teknik yaklaşımına göre bu farklılıkları dönüştürebildiğini göstermektedir.

KAYNAKÇA

- Büke, A. ve Sonakın, İ. M. (2021). Müziği Yaratanlar-Barok Dönem. İstanbul: Epsilon Yayınevi.
- Çelebioğlu, E. (1986). Tarihsel Açıdan Evrensel Müziğe Giriş. İstanbul: Tasvir Matbaa
- Dandelot, G. (2001). Müzikal Kuruluş Derslerinin Özeti, (M. Özdemir çev.). İzmir.
- Ersoy, A. (2006). Süit Kavramının Genel Olarak İncelenmesi Ve Johann Sebastian Bach'ın Viyolonsel İçin Yazdığı 6 Süit'ten No: I Sol Majör, No: II Re Minör Ve No: III Do Majör'ün İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Hodeir, A. (2007). Müzikte Türler Ve Biçimler (2. Baskı). (İ. Usmanbaş, Çev.). İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Karakelle, T. (2006). Johann Sebastian Bach Viyolonsel Süitlerinin İncelenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Kıran, S.S. (2012). J. S. Bach'ın Viyolonsel Süitlerinin Yorumlarında Farklı Edisyonların Etkileri, (Yayımlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Say, A. (1995). Müzik Tarihi (2. Baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2005). Müzik Ansiklopedisi. Cilt 1. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (12. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

İNTERNET KAYNAKLARI

- <https://cellobello.org/cello-blog/repertoire/a-survey-of-bach-suite-editions-1995/> (Erişim Tarihi: 15.09.2025)
- <https://www.barenreiter.us/products/bach-6-cello-suites-bwv-1007-1012-barenreiter?srsltid> (Erişim Tarihi: 20.09.2025)
- <https://www.breitkopf.us/products/bach-6-cello-suites-bwv-1007-1012-breitkopf?srsltid> (Erişim Tarihi: 18.09.2025)
- https://www.cello.org/Newsletter/Reviews/bach_frei.htm (Erişim Tarihi: 15.09.2025)
- <https://www.henle.de/Six-Suites-BWV-1007-1012-for-Violoncello-Solo/HN-666> (Erişim Tarihi: 18.09.2025)
- <https://www.scribd.com/document/485963818/Bach-Cello-Suites-by-J-S-Bach-Diran-Alexanian-ed-z-lib-org-pdf> (Erişim Tarihi: 10.09.2025)